

In naam van Hare Majesteit Wilhelmina, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

WIJ JULIANA, PRINSES DER NEDERLANDEN, REGENTES VAN HET KONINKRIJK,

Op de voordracht van de Minister van Overzeese Gebiedsdelen van 20 Mei 1948, 1e Afdeling A en 7e Afdeling, no. 7;

Gezien artikel III van de wet van 21 Mei 1948 (*Staatsblad I 194*), houdende wijziging van de Wet op de Staatsinrichting van Suriname;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te gelasten, dat de tekst van de Surinaamse Staatsregeling, zoals die bij dit besluit is gevoegd, in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

De Minister van Overzeese Gebiedsdelen is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, 25 Mei 1948.

JULIANA.

De Minister van Overzeese Gebiedsdelen,

J. A. JONKMAN.

Uitgegeven de acht en twintigste Mei 1948.

De Minister van Justitie,

J. H. VAN MAARSEVEEN.

WET OP DE STAATSINRICHTING VAN SURINAME

EERSTE HOOFDSTUK

Van Suriname en zijn inwoners

Artikel 1

Suriname omvat het grondgebied bekend onder de benaming van Nederlandsch Guyana.

Artikel 2

Allen, die zich in Suriname bevinden, zijn eerbied en gehoorzaamheid verschuldigd aan de Gouverneur en onderworpen aan de wettelijke regelingen.

Artikel 3

De wettelijke regelingen, in Suriname geldig, zijn:

- 1e. de verdragen en andere overeenkomsten met vreemde Mogendheden, voor zover zij in Suriname van toepassing zijn;
- 2e. de algemene verordeningen, waaronder worden verstaan:
 - a. de wetten, die, op de voet van de bepalingen der Grondwet, voor Suriname verbindend zijn;
 - b. de algemene maatregelen van bestuur, zijnde besluiten des Konings, genomen in de vorm, bij de Grondwet voorgeschreven voor algemene maatregelen van bestuur, voor zover zij voor Suriname verbindend zijn;
 - c. de landsverordeningen, zijnde verordeningen met gemeen overleg der Staten door de Gouverneur vastgesteld;
- 3e. de besluiten, houdende algemene maatregelen, door de Gouverneur, de Raad van Advies gehoord, binnen de grenzen zijner bevoegdheid uitgevaardigd;
- 4e. de keuren en reglementen, door de in artikel 127 genoemde besturen binnen de grenzen hunner bevoegdheid uitgevaardigd.

Artikel 4

Allen, die zich op het grondgebied van Suriname bevinden, hebben gelijke aanspraak op bescherming van persoon en goederen.

Artikel 5

Uitlevering van vreemdelingen geschiedt niet dan krachtens verdragen, waarbij, voor zover Suriname betreft, de regelen worden in acht genomen, welke, zoveel mogelijk in overeenstemming met de daaromtrent in Nederland geldende wettelijke bepalingen, bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld.

Artikel 6

De regelen nopens de toelating en vestiging in Suriname, zomede die omtrent de uitzetting, worden voor zoveel nodig bij algemene maatregel van bestuur en overigens bij landsverordening vastgesteld.

Artikel 7

1. Tot openbare bedieningen, door de Koning op te dragen, zijn alleen benoembaar Nederlandse onderdanen.
2. De benoembaarheid tot andere openbare bedieningen wordt bij landsverordening geregeld.

Artikel 8

Niemand heeft voorafgaand verlof nodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren. De verantwoordelijkheid van schrijvers, uitgevers, drukkers en verspreiders en de waarborgen, in het belang der openbare orde en zedelijkheid tegen het misbruik van de vrijheid van drukpers te nemen, worden geregeld bij landsverordening.

Artikel 9

1. Ieder heeft het recht verzoekschriften in te dienen bij de bevoegde macht zowel in Nederland als in Suriname.
2. Verzoekschriften moeten persoonlijk en mogen niet uit naam van meer worden ondertekend, tenzij dit geschiedt door of vanwege lichamen, wettig samengesteld of erkend, en in dit laatste geval niet anders dan over onderwerpen tot hun bepaalde werkkring behorende.
3. Echter mogen personen, die niet schrijven kunnen, verzoekschriften indienen door tussenkomst van zodanige ambtenaren, als hiertoe bij landsverordening zijn bevoegd verklaard.

Artikel 10

De uitoefening van het recht van vereniging en vergadering kan, in het belang der openbare orde, zedelijkheid of gezondheid, aan regeling en beperking bij landsverordening onderworpen worden.

TWEEDE HOOFDSTUK

Van de Gouverneur

EERSTE AFDELING

Van zijn benoeming en ontslag

Artikel 11

De Gouverneur wordt door de Koning benoemd en ontslagen.

Artikel 12

Hij moet de ouderdom van dertig jaren vervuld hebben.

Artikel 13

Hij legt in handen des Konings of van de autoriteit of de persoon, door de Koning hiertoe aangewezen, de eed (verklaring of belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook, tot het verkrijgen mijner benoeming tot Gouverneur aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning en aan de Grondwet; dat ik de welvaart van Suriname naar mijn vermogen bevorderen zal; dat ik de Wet op de Staatsinrichting van Suriname steeds zal onderhouden en doen onderhouden en dat ik mij in alles zal gedragen, zo als een braaf en eerlijk Gouverneur betaamt. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!" („Dat verklaar en beloof ik".)

Artikel 14

1. Indien de benoeming van de Gouverneur vervat is in een geheim en verzegeld stuk, behelst dit stuk tevens de aanwijzing van de autoriteit of de persoon, in wier of in wiens handen de benoemde de voorgeschreven ambtseed moet afleggen.

2. Zodanig stuk wordt geopend in een vergadering van de Raad van Advies.

3. Het wordt, na door al de aanwezige leden te zijn gewaarmerkt, in het archief van de Raad nedergelegd.

Artikel 15

De Gouverneur aanvaardt het bestuur door overlegging in een plechtige vergadering der Staten van een afschrift zijner akte van be-

noeming en van het proces-verbaal zijner eedsaflegging, en brengt zijn aanvaarding van het bestuur bij proclamatie ter kennis der ingezetenen.

Artikel 16

Hij is verplicht zijn waardigheid te blijven bekleden totdat hij het bestuur aan zijn opvolger heeft overgegeven, tenzij hem van 's Konings wege gelast of vergund wordt zijn waardigheid vroeger neder te leggen.

Artikel 17

Hij mag zonder verlof des Konings Suriname niet verlaten.

Artikel 18

1. De Gouverneur mag rechtstreeks noch zijdelings deelhebber zijn in, noch borg zijn voor enige onderneming, ten grondslag hebbende een overeenkomst, om winst of voordeel aangaan met Suriname of met enig deel daarvan.

2. Hij mag, behalve openbare schuldbrieven, geen schuldvoorwaarden ten laste van Suriname bezitten.

3. Hij mag rechtstreeks noch zijdelings deel hebben in enige concessie of onderneming van welke aard ook, in Suriname gevestigd of aldaar haar bedrijf uitoefenende.

4. Het bij het eerste en het derde lid bepaalde blijft op hem van toepassing gedurende vijf jaren na zijn aftreden.

Artikel 19

1. Bloedverwantschap of zwagerschap, tot de derde graad ingesloten, mag niet bestaan tussen de Gouverneur enerzijds en de ondervoorzitter of de leden en buitengewone leden van de Raad van Advies, de leden van het College van Algemeen Bestuur, de Vertegenwoordiger in Nederland dan wel een der hoofden van een afdeling van bestuur anderzijds.

2. Hij, die na zijn benoeming in de verboden graad van zwagerschap geraakt, behoudt zijn bediening niet dan met vergunning des Konings.

3. De zwagerschap houdt op door ontbinding van het huwelijk, waardoor zij ontstaan is.

Artikel 20

1. Wanneer er vermoeden bestaat, dat de Gouverneur krankzinnig is, belegt de ondervoorzitter van de Raad van Advies een vergadering van die Raad, opdat de gegrondheid van het vermoeden onderzocht worde.

2. De Raad van Advies, oordelende dat daartoe termen bestaan, beveelt het instellen van een geneeskundig onderzoek aan een com-

missie, tezamen gesteld uit vier geneeskundigen, waaronder zo mogelijk twee officieren van gezondheid der zee- of landmacht.

3. Deze commissie is bevoegd de gewone geneesheer des Gouverneurs in haar midden te roepen en dient de Raad van Advies van bericht.

4. Van het in de Raad van Advies verhandelde worden nauwkeurige processen-verbaal in dubbel opgemaakt en door de ondervoorzitter, de leden en de secretaris ondertekend.

5. Als de Raad van Advies oordeelt, dat het bericht der commissie het bestaande vermoeden bevestigt, wordt onverwijld een der dubbelen van de processen-verbaal gezonden aan de Koning en belegt de ondervoorzitter van de Raad van Advies een vergadering der Staten.

6. De vergadering wordt gehouden met gesloten deuren. De vergadering verklaart, na de personen, die inlichtingen geven kunnen, onder ede gehoord te hebben, en bij volstreckte meerderheid van stemmen der aanwezige leden, of er termen bestaan om de Gouverneur tot de uitoefening zijner waardigheden niet in staat te achten.

7. De verklaring, dat zodanige termen bestaan, ontheft, zolang zij niet, na gelijk onderzoek, op gelijke wijze is ingetrokken en in afwachting van de beslissing des Konings, de Gouverneur van de uitoefening zijner waardigheid.

8. Van het in de Staten verhandelde wordt een nauwkeurig proces-verbaal in dubbel opgemaakt en door al de leden en de griffier ondertekend.

9. Een der dubbelen wordt onverwijld gezonden aan de Koning.

10. Wanneer de Gouverneur door een plotselinge ziekte-toestand buiten staat is geraakt om zijn waardigheid uit te oefenen en om overeenkomstig artikel 28 het dagelijks beleid van zaken aan een ander op te dragen, worden de in dit artikel opgenomen bepalingen eveneens toegepast, met dien verstande, dat de Gouverneur, nadat hij voldoende hersteld is, het bestuur weder op zich neemt, en daarvan bij proclamatie aan de ingezetenen kennis geeft.

Artikel 21

1. De Gouverneur is naar de bepalingen, vervat in de wet van 22 April 1855 (*Staatsblad* no. 33), houdende regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der ministeriële departementen, tot straf vervolgbaar:

a. wanneer hij uitvoering geeft of doet geven aan Koninklijke besluiten of beschikkingen, waarvan hem de uitvoering niet is opgedragen door de Minister van Overzeese Gebiedsdelen;

b. wanneer hij uitvoering geeft of doet geven aan Koninklijke besluiten of beschikkingen, niet voorzien van de vereiste mede-ondertekening van een der hoofden van de ministeriële departementen;

c. wanneer hij beschikkingen neemt, of bevelen geeft, of bestaande beschikkingen of bevelen handhaaft, waardoor de bepalingen dezer wet of andere in Suriname geldende wettelijke regelingen worden geschonden;

d. wanneer hij nalaat uitvoering te geven of te doen geven aan de voorschriften van deze wet of andere in Suriname geldende wettelijke regelingen, of aan Koninklijke besluiten en beschikkingen, geen wettelijke regelingen zijnde, doch waarvan hem de uitvoering door de Minister van Overzeese Gebiedsdelen is opgedragen;

De handelingen, onder de letters *a*, *b* en *c*, en de nalatigheid, onder letter *d* bedoeld, zijn alleen dan strafbaar, wanneer zij gepleegd zijn met opzet.

e. indien hij zonder opzet de uitvoering, onder letter *d* omschreven, grovelijk verzuimt.

2. De feiten in dit artikel vermeld worden beschouwd als misdrijven.

3. De feiten vermeld onder letters *a*, *b*, *c* en *d* worden gestraft met de straf genoemd in artikel 355, en het feit, vermeld onder letter *e*, met de straf genoemd in artikel 356 van het Nederlands Wetboek van Strafrecht.

Artikel 22

1. De Gouverneur kan gedurende zijn bestuur niet voor de strafrechter in Suriname betrokken, noch aldaar in burgerlijke gijzeling gebracht, noch zonder zijn toestemming als getuige in een rechtsgeding geroepen worden.

2. Hij kan, zelfs na de nederlegging zijner waardigheid, wegens feiten, gedurende zijn bestuur gepleegd, in Suriname niet tot straf vervolgd worden.

Artikel 23

1. Hij staat in Nederland, behalve wegens ambtsmisdrijven, terecht voor de rechter, die volgens de aldaar geldende wetten bevoegd zou zijn geweest, naar gelang der tegen het feit bedreigde straffen, daarvan kennis te nemen, ware het gepleegd in de gemeente, in welke de zetel der Nederlandse Regering gevestigd is.

2. De straf, tegen het feit bedreigd, is die, welke daartegen bedreigd wordt bij het strafrecht der plaats, waar het feit is begaan.

Artikel 24

Indien tegen de Gouverneur, hetzij in het geval voorzien in artikel 171 der Grondwet, hetzij ter zake van andere strafbare feiten, een

vervolging in Nederland wordt ingesteld, legt hij, op bevel des Konings, zijn waardigheid neder in handen van degene, die door de Koning of volgens de wet is aangewezen om hem te vervangen.

Artikel 25

1. Wanneer de Gouverneur overeenkomstig artikel 20 tijdelijk van de uitoefening zijner waardigheid is ontheven, of wanneer hij buiten staat geraakt om haar uit te oefenen zonder in de gelegenheid te zijn om het dagelijks beleid van zaken, overeenkomstig artikel 28, aan de aldaar bedoelde persoon op te dragen, treedt als waarnemend Gouverneur op de persoon, van 's Konings wege daartoe aangewezen, of, bij gebreke van zodanige aanwijzing, gelijk mede wanneer en zolang de aangewezen persoon niet kan optreden, de ondervoorzitter van de Raad van Advies.

2. Hetzelfde geschiedt wanneer de Gouverneur overlijdt, verlof erlangt of zijn betrekking nederlegt en zijn opvolger nog niet is aangewezen of nog niet kan optreden.

Artikel 26

Al wat in deze wet bepaald is omtrent de Gouverneur is toepasselijk op de waarnemende Gouverneur, met uitzondering der voorschriften in de artikelen 12, 13, 15 en 19, en met dien verstande, dat de verbodsbepalingen van artikel 18 niet gelden voor het deel dat de waarnemende Gouverneur in de daarbij bedoelde ondernemingen had vóór dat hij het bestuur aanvaardde, en dat het laatste lid van dat artikel niet op hem van toepassing is.

Artikel 27

De waarnemende Gouverneur brengt zijn aanvaarding bij proclamatie ter kennis van de ingezetenen, en legt, zo spoedig mogelijk, in een daartoe te houden en zo nodig bijeen te roepen buitengewone vergadering der Staten, in handen van de voorzitter der vergadering, de eed (of de belofte) af:

„Ik zweer (beloof) dat ik, om iets hoegenaamd in de betrekking van waarnemend Gouverneur te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning en aan de Grondwet; dat ik de welvaart van Suriname naar mijn vermogen bevorderen zal; dat ik de Wet op de Staatsinrichting van Suriname steeds zal onderhouden en doen onderhouden, en dat ik mij in alles zal gedragen, zoals een braaf en eerlijk Gouverneur betaamt. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!” („Dat beloof ik.”)

Artikel 28

1. Wanneer ziekte of korte afwezigheid van de Gouverneur een voorziening noodzakelijk maakt, draagt hij het dagelijks beleid van

zaken tijdelijk op aan de persoon, die volgens artikel 25 in de bij dat artikel bedoelde gevallen als waarnemend Gouverneur zal moeten optreden.

2. Zodanige opdracht wordt door de Gouverneur bij proclamatie ter kennis van de ingezetenen gebracht.

TWEEDE AFDELING

Van zijn macht en verantwoordelijkheid

Artikel 29

1. De Gouverneur oefent, in naam en als vertegenwoordiger des Konings en met inachtneming van de voorschriften van deze wet, het algemeen bestuur uit over Suriname.

2. Hij oefent het algemeen bestuur uit met medewerking van het College van Algemeen Bestuur.

3. Ten aanzien van onderwerpen, waarbij Nederland, Nederlandsch-Indië of Curaçao in belangrijke mate is betrokken, neemt de Gouverneur 's Konings aanwijzingen in acht.

4. De Gouverneur is bekleed met de uitvoerende macht en zal de uitoefening daarvan, met behoud van zijn verantwoordelijkheid, als regel aan leden van het College van Algemeen Bestuur opdragen.

5. De Gouverneur is voor zijn doen en laten verantwoordelijk aan de Koning.

Artikel 30

1. De Gouverneur heeft het opperbevel over de hem ter beschikking gestelde zee- en landmacht en over de in artikel 164 bedoelde gewapende macht.

2. De Commandant van de gezamenlijke landstrijdkrachten wordt door de Koning benoemd. Wanneer bij het opvallen van de plaats van de Commandant de benoeming van zijn opvolger niet geschied of in Suriname niet bekend is, of wanneer de benoemde in de spoedige aanvaarding van zijn betrekking verhinderd wordt, voorziet de Gouverneur in de tijdelijke waarneming.

Artikel 31

1. De Gouverneur oefent het opperbevel over de in Suriname ter beschikking gestelde zee- en landmacht uit behoudens haar administratieve betrekkingen tot de ministeriële departementen en overeenkomstig de bijzondere beschikkingen des Konings.

2. Hij beschikt over deze strijdkrachten in oorlog en vrede, zodanig als hem in het belang van Suriname oirbaar dunkt, en heeft het recht haar bevelhebbers en officieren te schorsen.

3. Hij geeft terstond van de schorsing kennis aan de Koning.

4. Zij is, zolang zij niet door de Koning bekrachtigd is, slechts voorlopig.

Artikel 32

De Gouverneur benoemt de officieren behorende tot de in artikel 164 bedoelde gewapende macht. Zij worden door hem bevorderd en ontslagen.

Artikel 33

De Gouverneur neemt alle vereiste maatregelen tot bescherming van de eer van de Staat in het algemeen en van Suriname in het bijzonder tegen aanranding van buiten.

Artikel 34

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 91 benoemt, schorst en ontslaat de Gouverneur de landsdienaren van Suriname, tenzij hun benoeming, schorsing of ontslag bij de wet aan de Koning is voorbehouden.

2. Hij voorziet, als de belangen van de dienst dit vereisen, in de tijdelijke waarneming van betrekkingen, door de Koning te begeben.

3. De Gouverneur kan zijn in het eerste lid bedoelde bevoegdheid aan anderen overdragen.

4. Regelen betreffende de rechtstoestand van de landsdienaren worden bij landsverordening gesteld.

Artikel 35

De Gouverneur heeft het algemeen bestuur van de geldmiddelen en domeinen van Suriname en is deswege verantwoordelijk naar de bepalingen bij landsverordening te stellen.

Artikel 36

1. De Gouverneur stelt de bezoldigingen der landsdienaren van Suriname vast, voor zoveel dit niet bij de wet aan de Koning is voorbehouden.

2. De aanspraken op verloven en verlofsbezoldigingen, wachtgelden en pensioenen worden bij landsverordening geregeld.

Artikel 37

1. De Gouverneur kan, na ingewonnen bericht van de rechter door wie het vonnis gewezen is, aan alle burgerlijke of militaire veroordeelden gratie verlenen van straffen, bij rechterlijk vonnis in Suriname opgelegd.

2. Hij kan, tenzij krachtens voorafgaande uitdrukkelijke machtiging des Konings, geen amnestie, abolitie of generaal pardon verlenen, dan in zeer dringende gevallen, na verhoor van de Raad van Advies en onder voorbehoud van 's Konings bekrachtiging.

Artikel 38

Geen dispensatie kan door de Gouverneur verleend worden dan in de gevallen en op de wijze, bij de algemene verordening, waarvan dispensatie verleend wordt, omschreven.

Artikel 39

De Gouverneur verleent, in naam des Konings en overeenkomstig het desbepaald bij algemene maatregel van bestuur bepaalde, zeebrieven aan schepen en vaartuigen, toebehorende aan inwoners van Suriname.

Artikel 40

De Gouverneur zorgt voor de afkondiging en de uitvoering van de hem daartoe van 's Konings wege toegezonden wetten en algemene maatregelen van bestuur.

Artikel 41

1. De Gouverneur kan, behalve voor zoveel betreft wetten tot goedkeuring van verdragen en andere overeenkomsten met vreemde Mogendheden, om gewichtige redenen de hem bevolen afkondiging of uitvoering opschorten en geeft hiervan terstond kennis aan de Koning.

2. Wanneer de afkondiging of uitvoering ener wet door de Gouverneur is opgeschort, wordt hiervan door de Koning ten spoedigste mededeling gedaan aan de Staten-Generaal.

3. Zodra de Gouverneur verwittigd is, dat de Koning zijn handeling niet goedkeurt, gaat hij onverwijld tot afkondiging of uitvoering over.

Artikel 42

1. De wetten en algemene maatregelen van bestuur worden afgekondigd door plaatsing in het *Gouvernementsblad*.

2. Het formulier van afkondiging luidt:

„In naam des Konings!

„De Gouverneur van Suriname,

„Van 's Konings wege de last ontvangen hebbende tot afkondiging van onderstaande wet (onderstaande algemene maatregel van bestuur):

(Mededeling der wet of van de algemene maatregel van bestuur)

„Heeft de opneming daarvan in het *Gouvernementsblad* bevolen.

„Gedaan te, de"

(Ondertekening van de Gouverneur, van het lid of van de leden van het College van Algemeen Bestuur en van de gouvernements-secretaris.)

Artikel 43

Wanneer geen ander tijdstip is vastgesteld, treedt de afgekondigde wet of algemene maatregel van bestuur in werking met ingang van de dertigste dag na die der uitgifte van het *Gouvernementsblad*, waarin de afkondiging is geschied.

Artikel 44

1. De Gouverneur stelt, met inachtneming van het bepaalde in het tweede en derde lid van artikel 101, na verkregen goedkeuring van de Staten, landsverordeningen vast tot regeling van:

a. onderwerpen, de inwendige aangelegenheden van Suriname betreffende, ten aanzien waarvan in de Grondwet, in deze wet of in andere wetten niet anders is bepaald;

b. andere onderwerpen, waarvan de regeling ingevolge een wet of een algemene maatregel van bestuur bij landsverordening moet geschieden.

2. Hij zorgt voor haar onmiddellijke afkondiging.

Artikel 45

1. Onverminderd de gevallen, voorzien in de artikelen 5, 6, 39, 110, derde lid, en 111, eerste lid, of bij enige andere wetsbepaling, kan bij algemene maatregel van bestuur worden geregeld al hetgeen betreft:

a. de met vreemde Mogendheden gesloten verdragen en andere overeenkomsten en de uit het volkenrecht voortvloeiende rechten en verplichtingen in het algemeen;

b. de verdediging van het grondgebied van Suriname.

2. Voorschriften ter uitvoering van deze regelingen kunnen bij wet of bij algemene maatregel van bestuur worden overgelaten aan landsverordening of besluit van de Gouverneur als bedoeld in artikel 3, onder 3e.

Artikel 46

De landsverordeningen mogen geen bepalingen inhouden omtrent punten, waarin voorzien is bij wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 3, onder 1e. en 2e., *a* en *b*, tenzij daartoe vrijheid is gegeven.

Artikel 47

De bepalingen ener landsverordening omtrent punten, in welker onderwerp wordt voorzien bij een wettelijke regeling als bedoeld in artikel 3, onder 1e. en 2e., *a* en *b*, vervallen op het oogenblik, dat zodanige regeling in Suriname begint te werken.

Artikel 48

1. De Gouverneur zendt elke vastgestelde landsverordening on-
verwijld aan de Koning.
2. De landsverordeningen kunnen, op grond van strijd met de
Grondwet, met de wet of met het algemeen belang, geheel of gedeel-
telijk door de Koning worden geschorst en bij de wet worden vernietigd.
3. De schorsing wordt door de Koning bevolen bij een met
redenen omkleed, in het *Gouvernementsblad* te plaatsen besluit.
4. De schorsing stuit onmiddellijk de werking der geschorste
bepalingen.
5. Is binnen één jaar na de dagtekening van het schorsingsbesluit
geen voorstel van wet tot vernietiging bij de Staten-Generaal in-
gediend, dan vervalt de schorsing. Hiervan geschiedt kennisgeving
in het *Gouvernementsblad*.
6. Indien het wetsontwerp tot vernietiging wordt verworpen,
wordt de schorsing mede geacht te zijn opgeheven. Hiervan geschiedt
eveneens kennisgeving in het *Gouvernementsblad*.
7. Bepalingen, die geschorst zijn geweest, kunnen niet opnieuw
worden geschorst.
8. Vernietiging brengt mede vernietiging van alle gevolgen der
vernietigde bepalingen, voor zover die nog voor vernietiging vatbaar
zijn, met dien verstande, dat in geval van vernietiging op grond van
strijd met het algemeen belang, de naar het oordeel van de Gouver-
neur niet met dat belang strijdige gevolgen in stand blijven.
9. De Gouverneur zorgt, dat in geval van vernietiging zo nodig
opnieuw in het onderwerp van de vernietigde bepalingen wordt voor-
zien.

Artikel 49

1. Behoudens in dringende omstandigheden, ter beoordeling van
de Koning, en behoudens ten aanzien van ontwerpen van algemene
maatregelen van bestuur, wanneer die voortspruiten uit het bepaalde
bij het derde lid van artikel 110 of bij het eerste lid van artikel 111,
stelt de Gouverneur de Staten in de gelegenheid, zo nodig binnen
een door hem te bepalen termijn, van raad te dienen nopens de
ontwerpen van algemene maatregelen van bestuur, uitsluitend of in
belangrijke mate Suriname betreffende, vóórdat tot de vaststelling
daarvan wordt overgegaan.
2. Aan het hoofd van de algemene maatregelen van bestuur, be-
doeld in het eerste lid, wordt vermeld, dat de Staten geraadpleegd
zijn of om welke dringende omstandigheden zulks niet is geschied.

Artikel 50

1. Behoudens in dringende omstandigheden, ter beoordeling van
de Koning, of, voor zover het voorstellen van wet betreft, ingediend

ingevolge artikel 119 der Grondwet, ter beoordeling van de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en behoudens ten aanzien van ontwerpen van goedkeuringswetten als bedoeld in artikel 161, tweede lid stelt de Gouverneur de Staten in de gelegenheid, zo nodig binnen een door hem te bepalen termijn, van raad te dienen nopens de ontwerpen van wetten, uitsluitend of in belangrijke mate Suriname betreffende, vóórdát zij in behandeling komen bij de Staten-Generaal.

2. Het ingevolge het eerste lid uitgebracht advies wordt bij de toezending van het wetsvoorstel of, wanneer het een ingevolge artikel 119 der Grondwet ingediend voorstel van wet betreft, zo spoedig mogelijk, aan de Tweede Kamer medegedeeld.

3. Indien het advies niet binnen de bepaalde termijn is uitgebracht, wordt hiervan bij de toezending van het wetsontwerp of, wanneer het een ingevolge artikel 119 der Grondwet ingediend voorstel van wet betreft, zo spoedig mogelijk, kennis gegeven aan de Tweede Kamer.

Artikel 51

Behoudens de stuiting in geval van schorsing, verbinden de bepalingen ener landsverordening totdat zij ten gevolge van een latere landsverordening of ingevolge artikel 47 zijn vervallen, of de wet tot haar vernietiging in Suriname in werking in werking getreden is.

Artikel 52

1. De afkondiging van de landsverordening geschiedt door haar plaatsing in het *Gouvernementsblad*.

2. Het formulier van afkondiging luidt:

„In naam des Konings!

„De Gouverneur van Suriname,

„In overweging genomen hebbende:

(De beweegredenen der landsverordening.)

„Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

(De landsverordening.)

„Gegeven te, de"

(Ondertekening van de Gouverneur, van het lid of van de leden van het College van Algemeen Bestuur en van de gouvernements-secretaris.)

Artikel 53

Ten aanzien van de werking der afgekondigde landsverordening geldt het bepaalde bij artikel 43.

Artikel 54

1. De Gouverneur is bevoegd tot het uitvaardigen van besluiten, houdende algemene maatregelen en strekkende om uitvoering te geven hetzij aan hem daartoe van 's Konings wege toegezonden wetten en algemene maatregelen van bestuur, hetzij aan landsverordeningen.

2. Bepalingen, door straffen te handhaven, worden in die besluiten niet opgenomen dan krachtens algemene verordening. De grenzen der straffen worden bij de algemene verordeningen, bedoeld in het eerste lid, vastgesteld.

Artikel 55

1. Zodanige besluiten worden afgekondigd door plaatsing in het *Gouvernementsblad*.

2. Het formulier van afkondiging luidt:

„In naam des Konings!

„De Gouverneur van Suriname,

„Overwegende, dat ter uitvoering van

(Vermelding van de wet, de algemene maatregel van bestuur of de landsverordening, tot welke uitvoering het besluit strekt.),

„het nodig is, het navolgende vast te stellen;

„Heeft, de Raad van Advies gehoord, besloten:

(Volgt het besluit.)

„Gegeven te, de"

(Ondertekening van de Gouverneur, van het lid of van de leden van het College van Algemeen Bestuur en van de gouvernements-secretaris.)

Artikel 56

Indien in het besluit geen ander tijdstip bepaald is, werkt het met ingang van de dertigste dag na die der uitgifte van het *Gouvernementsblad*, waarin het geplaatst is.

Artikel 57

1. De Gouverneur brengt elk door hem uitgevaardigd besluit onverwijld ter kennis des Konings.

2. De Koning kan, na de Raad van State te hebben gehoord, bij met redenen omkleed besluit, het besluit van de Gouverneur geheel of gedeeltelijk vernietigen.

3. De Gouverneur zorgt, dat in geval van vernietiging zo nodig opnieuw in het onderwerp van de vernietigde bepalingen wordt voorzien.

DERDE HOOFDSTUK

Van de Raad van Advies, het College van Algemeen Bestuur en de Vertegenwoordiger in Nederland

EERSTE AFDELING

Van de samenstelling van de Raad van Advies

Artikel 58

1. Er is een Raad van Advies bestaande uit een ondervoorzitter en vier leden.
2. De ondervoorzitter en de leden worden door de Koning benoemd, geschorst en ontslagen.
3. De rang der leden regelt zich naar de ouderdom van benoeming.
4. De Gouverneur kan het voorzitterschap van de Raad bekleden, zo dikwijls hij dit nodig oordeelt. Hij heeft alsdan een raadgevende stem.

Artikel 59

De Koning kan buitengewone leden benoemen, hen schorsen en ontslaan. Zij zijn naar ouderdom van benoeming als plaatsvervangers werkzaam.

Artikel 60

De ondervoorzitter, leden en buitengewone leden leggen, alvorens hun betrekking te aanvaarden, in handen van de Gouverneur de eed (verklaring of belofte) af:

„Ik zweer (verkaar), dat ik, middelijk noch onmiddelijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook, tot het verkrijgen mijner benoeming als ondervoorzitter (lid, buitengewoon lid) van de Raad van Advies aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middelijk of onmiddelijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning; dat ik de Wet op de Staatsinrichting van Suriname steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van Suriname naar mijn vermogen zal voorstaan. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!" („Dat verklaar en beloof ik.")

Artikel 61

De gouvernementssecretaris staat de Raad van Advies als secretaris bij, ook al is hij daarvan geen lid.

Artikel 62

1. Het reglement van orde voor de Raad van Advies wordt door de Raad ontworpen en vastgesteld door de Gouverneur.
2. Het behoeft, evenals de daarin te brengen wijzigingen, de goedkeuring des Konings.

TWEEDE AFDELING

Van de werkzaamheden van de Raad van Advies

Artikel 63

De Raad van Advies wordt door de Gouverneur gehoord nopens:

- 1e. alle ontwerpen van landsverordeningen, die de Gouverneur aan de goedkeuring der Staten wil onderwerpen, of die de Staten aan de Gouverneur ter vaststelling hebben aangeboden;
- 2e. alle ontwerpen van wetten en van algemene maatregelen van bestuur, waaromtrent de Staten gehoord worden;
- 3e. alle ontwerpen van besluiten tot uitvoering van algemene verordeningen, die de Gouverneur wil uitvaardigen;
- 4e. alle ontwerpen van beschikkingen tot vaststelling en wijziging van de begroting, tot vaststelling van het slot der rekening en tot het aangaan van geldleningen ten name en ten laste van Suriname;
- 5e. alle aangelegenheden, waaromtrent dit is voorgeschreven bij deze wet of andere algemene verordening;
- 6e. alle andere zaken, waaromtrent de Gouverneur het gevoelen van de Raad wenst te kennen.

Artikel 64

De Raad mag niet weigeren, desgevraagd, zijn gevoelen schriftelijk aan de Gouverneur mede te delen.

Artikel 65

De Gouverneur kan officieren der zee- en landmacht en ambtenaren, geen leden van de Raad zijnde, gelasten de vergadering bij te wonen tot het geven van inlichtingen.

Artikel 66

De Raad van Advies kan, volgens regels bij landsverordening te stellen, rechtsmacht erlangen in geschillen van bestuur.

Artikel 67

Hij verricht voorts alle werkzaamheden, hem bij deze wet of andere algemene verordeningen opgedragen.

DERDE AFDELING

Van de samenstelling van het College van Algemeen Bestuur

Artikel 68

1. Er is een College van Algemeen Bestuur, bestaande uit ten hoogste zes personen.
2. Het College kiest zijn voorzitter uit zijn midden.
3. De leden van het College van Algemeen Bestuur worden na overleg met de Staten, de Raad van Advies gehoord, benoemd door de Gouverneur.
4. De leden van het College van Algemeen Bestuur moeten de leeftijd van 23 jaren hebben vervuld, ingezetenen van Suriname zijn, de staat van Nederlands onderdaan bezitten en niet uitgesloten zijn van verkiesbaarheid tot lid der Staten.
5. Zij kunnen niet tegelijk zijn:
 - a. vervanger van de Gouverneur;
 - b. ondervoorzitter, lid of buitengewoon lid van de Raad van Advies;
 - c. vertegenwoordiger van Suriname in Nederland;
 - d. lid van de Staten;
 - e. actief dienend ambtenaar.

Artikel 69

De leden van het College van Algemeen Bestuur leggen, alvorens hun betrekking te aanvaarden, in handen van de Gouverneur de eed (verklaring of belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk onder welke naam of wat voorwendsel ook, tot het verkrijgen mijner benoeming als lid van het College van Algemeen Bestuur aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning; dat ik de Wet op de Staatsinrichting van Suriname steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van Suriname naar mijn vermogen zal voorstaan.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!”

(„Dat verklaar en beloof ik.”).

Artikel 70

1. De leden van het College van Algemeen Bestuur worden telkens benoemd voor dezelfde periode als de leden der Staten zitting hebben, met dien verstande, dat zij aan het einde van een zittingsperiode met de Gouverneur zullen blijven medewerken, zolang hun opvolgers niet benoemd en beëdigd zijn.

2. Indien de Gouverneur blijkt, dat een lid van het College van Algemeen Bestuur het vertrouwen van de Staten niet langer heeft, kan hij bij gemotiveerd besluit, de Raad van Advies gehoord, tot tussentijds ontslag van dat lid overgaan. Deze wordt zo spoedig mogelijk vervangen.

3. Tussentijds ontslag wordt, de Raad van Advies gehoord, verleend:

a. bij verlies van het volle genot der burgerlijke rechten;

b. bij het ontstaan van omstandigheden, die ingevolge het vierde en vijfde lid van artikel 68 benoembaarheid tot lid van het College van Algemeen Bestuur uitsluiten.

Zodanig ontslag kan, de Raad van Advies gehoord, voorts worden verleend:

a. op eigen verzoek;

b. bij een afwezigheid uit Suriname van langer dan vier maanden.

4. Een lid van het College van Algemeen Bestuur kan onmiddellijk worden herbenoemd. Bij vervulling van een tussentijds opengevallen plaats geschiedt de benoeming voor de verdere duur van de zittingsperiode als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 71

De schadeloosstelling, de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, alsmede het pensioen van de leden van het College van Algemeen Bestuur worden bij landsverordening geregeld.

VIERDE AFDELING

Van de werkzaamheden van het College van Algemeen Bestuur

Artikel 72

1. Het College van Algemeen Bestuur werkt met de Gouverneur mede bij de uitoefening van diens algemeen bestuur over Suriname. Wanneer de Gouverneur het College bijeenroept, bekleedt hij het voorzitterschap.

2. Aan leden van het College van Algemeen Bestuur wordt door de Gouverneur de uitoefening van de uitvoerende macht opgedragen overeenkomstig het bepaalde in artikel 29.

3. De leden van het College van Algemeen Bestuur treden als regel op als gemachtigden bedoeld in de artikelen 99 en 117, tweede lid.

Artikel 73

1. Ingeval terzake van een ontwerp-landsverordening of een uit te vaardigen besluit houdende algemene maatregelen, als bedoeld in artikel 54, de Gouverneur zich niet kan verenigen met het gevoelen van het College van Algemeen Bestuur, doet hij hiervan onder opgave van zijn beweegredenen mededeling aan het College.

2. Indien het College de wens daartoe te kennen geeft of de Gouverneur er zelf prijs op stelt, zal op gelijke wijze mededeling worden gedaan aan de Staten.

3. Mededeling zowel aan het College van Algemeen Bestuur als aan de Staten blijft achterwege, indien zij niet zonder schade voor de aan de Gouverneur toevertrouwde belangen kan geschieden.

Artikel 74

De leden van het College van Algemeen Bestuur zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen bij de uitoefening van hun taak als geheim te hunner kennis is gekomen.

Artikel 75

1. Het reglement van orde voor het College van Algemeen Bestuur wordt door het College ontworpen en vastgesteld door de Gouverneur.

2. Het behoeft goedkeuring bij landsverordening.

VIJFDE AFDELING

Van de Vertegenwoordiger in Nederland

Artikel 76

1. Er is een Vertegenwoordiger van Suriname in Nederland.

2. Hij moet aan dezelfde vereisten voldoen als gesteld bij het vierde en vijfde lid van artikel 68, behoudens dat te zijnen aanzien in het vijfde lid sub c moet worden gelezen: lid van het College van Algemeen Bestuur.

3. De Vertegenwoordiger wordt benoemd door de Gouverneur voor dezelfde periode als de leden der Staten zitting hebben, uit een door deze op te maken voordracht van twee personen. De benoeming behoeft de goedkeuring des Konings.

4. De Vertegenwoordiger zal de belangen van het gebiedsdeel naar zijn beste vermogen in Nederland voorstaan. Zijn instructie wordt, na raadpleging van de Staten, door de Gouverneur vastgesteld. Zij behoeft de goedkeuring des Konings.

5. Bij landsverordening worden de bezoldiging, de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, alsmede het pensioen geregeld.

Artikel 77

De Vertegenwoordiger legt, alvorens zijn betrekking te aanvaarden, in handen van de Gouverneur als vertegenwoordiger des Konings, de eed (verklaring of belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook, tot het verkrijgen mijner benoeming als Vertegenwoordiger van Suriname aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof) dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning; dat ik de Wet op de Staatsinrichting van Suriname steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van Suriname naar mijn vermogen zal voorstaan.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!”

(„Dat verklaar en beloof ik.”)

In Nederland vertoevende, legt de Vertegenwoordiger de eed (verklaring of belofte) af in handen van de Minister van Overzeese Gebiedsdelen.

VIERDE HOOFDSTUK

Van de Staten

EERSTE AFDELING

Van hun samenstelling

Artikel 78

1. De Staten zijn samengesteld uit 21 leden.
2. Deze worden in de bij landsverordening in te stellen kieskringen door de kiezers rechtstreeks gekozen.
3. De stad Paramaribo vormt één of meer kieskringen en vaardigt tien, de overige kieskringen tezamen elf leden af.
4. Een afgevaardigde voor een bepaalde kieskring behoeft niet in die kring woonachtig te zijn.

Artikel 79

1. De leden van de Staten worden rechtstreeks gekozen door de ingezetenen van Suriname, die de staat van Nederlands onderdaan bezitten en de ouderdom van drieëntwintig jaren hebben vervuld.

2. Voorzover rechtstreekse verkiezingen in sommige kieskringen niet mogelijk zijn, kan het kiesreglement een stelsel van kiesmannen uitwerken.

3. Het kiesreglement kan overigens, indien bij de uitvoering van het bepaalde in het eerste lid de noodzaak daartoe blijkt, beperkingen inhouden en regelt verder alles wat het kiesrecht en de wijze van verkiezing betreft.

Artikel 80

Van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten:

a. zij, wie het kiesrecht ontzegd is bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak;

b. zij, die rechtens van hun vrijheid zijn beroofd;

c. zij, die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens krankzinnigheid of zwakheid van vermogens de beschikking of het beheer over hun goederen hebben verloren, of van de ouderlijke macht of voogdij over één of meer hunner kinderen ontzet zijn;

d. zij, die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak tot een gevangenisstraf van meer dan een jaar zijn veroordeeld, gedurende drie jaren, nadat hun straf is volbracht, en levenslang, wanneer voor de tweede maal zulk een straf is opgelegd;

e. zij, die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens bedelarij of landloperij zijn veroordeeld, gedurende drie jaren, nadat hun straf is volbracht; gedurende zes jaren, indien de straf voor de tweede maal, en levenslang, indien de straf voor de derde maal opgelegd is;

f. zij, die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak binnen een tijdsverloop van drie jaren meer dan tweemaal zijn veroordeeld wegens een strafbaar feit, insluitende openbare dronkenschap, gedurende drie jaren, nadat de laatste uitspraak onherroepelijk is geworden.

Artikel 81

Verkiezbaar zijn, behoudens het bepaalde bij artikel 82, mannen en vrouwen, Nederlandse onderdanen, die aan de vereisten voldoen, genoemd in artikel 79.

Artikel 82

Uitgesloten van verkiesbaarheid zijn:

a. de Gouverneur, de ondervoorzitter en de leden van de Raad van Advies, de leden van het College van Algemeen Bestuur, de Vertegenwoordiger in Nederland, de gouvernementssecretaris en de militairen van zee- en landmacht in werkelijke dienst;

b. zij, die van de verkiesbaarheid ontzet zijn of overeenkomstig artikel 80 van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten, met uitzondering van degenen, die van dat recht zijn uitgesloten op grond van gerechtelijke vrijheidsberoving of van veroordeling tot een vrijheidsstraf anders dan wegens bedelarij of landloperij of wegens een feit, waaruit van openbare dronkenschap blijkt.

Artikel 83

1. Bloedverwantschap of zwagschap tot en met de tweede graad mag niet bestaan tussen de leden van de Staten.
2. Wanneer personen, elkander in de verboden graad bestaande, tegelijkertijd gekozen worden, wordt alleen toegelaten hij, die de meeste stemmen verkreeg, en, bij gelijk aantal stemmen, de oudste. Indien in laatstbedoeld geval ook de leeftijden gelijk zijn, beslist het lot.
3. Hij, die na zijn verkiezing in de verboden graad van zwagschap met een der andere leden geraakt, kan op die grond niet verplicht worden af te treden vóór de afloop van zijn tijd van zitting.
4. De zwagschap houdt op door de ontbinding van het huwelijk, waardoor zij ontstaan is.

Artikel 84

1. De leden hebben zitting gedurende vier jaren. Zij treden tegelijk af.
2. De aftredenden zijn dadelijk opnieuw verkiesbaar.
3. Degene, die ter vervulling van een tussentijds opgevallene plaats gekozen is, treedt af op hetzelfde tijdstip als de andere leden.

Artikel 85

Het kiesreglement wordt vastgesteld bij landsverordening.

Artikel 86

De leden der Staten leggen vóór het aanvaarden hunner betrekking in handen van de Gouverneur de eed (verklaring of belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook om tot lid der Staten te worden gekozen, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning; dat ik de Wet op de Staatsinrichting van Suriname steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van Suriname naar mijn vermogen zal voorstaan.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!”

(„Dat verklaar en beloof ik.”)

Artikel 87

De schadeloosstelling van de leden alsmede de vergoeding voor reis- en verblijfkosten worden bij landsverordening geregeld.

Artikel 88

1. De leden zijn bevoegd te allen tijde hun ontslag te nemen.
2. Zij zenden dit schriftelijk in aan de Gouverneur.
3. Het lidmaatschap vervalt:
 - 1e. door het opgeven der vestiging in Suriname of een afwezigheid uit Suriname van langer dan acht maanden;
 - 2e. door het verlies van het volle genot der burgerlijke rechten;
 - 3e. door het ontstaan van omstandigheden, die ingevolge artikel 82 verkiesbaarheid uitsluiten.

TWEEDE AFDELING

Van hun zitting en vergaderingen

Artikel 89

De zitting der Staten wordt jaarlijks op de tweede Dinsdag der maand Mei te Paramaribo door of namens de Gouverneur geopend.

Artikel 90

1. De voorzitter en de ondervoorzitter der Staten worden door de Gouverneur benoemd voor de periode ener zitting uit een voor ieder afzonderlijk door de Staten in te dienen voordracht van twee leden.
2. Zolang zodanige benoeming nog niet heeft plaatsgevonden, treedt als voorzitter op de voor de voorafgaande periode benoemde voorzitter of ondervoorzitter, indien deze deel uitmaakt van de nieuwe Staten, dan wel, bij ontstentenis van zodanige persoon, het lid der nieuwe Staten, dat onder de leden, die het langst zitting hebben gehad in het College, het oudste lid is in jaren.

Artikel 91

1. De Staten benoemen, schorsen en ontslaan hun griffier. Deze is geen lid van de Staten.
2. Zijn positie en bezoldiging worden bij landsverordening geregeld, evenals zijn aanspraken op verlof en verlofsbezoldiging, wachtgeld en pensioen.

Artikel 92

De Staten onderzoeken de geloofsbrieven der nieuw ingekomen leden en beslissen de geschillen, welke aangaande die geloofsbrieven of de verkiezing zelf oprijzen.

Artikel 93

De Staten stellen het reglement van orde voor hun vergaderingen vast. Het wordt openbaar gemaakt door plaatsing in het *Gouvernementsblad*.

Artikel 94

1. Zij vergaderen in het openbaar.
2. De deuren worden gesloten, als de voorzitter het nodig keurt of vier leden het vorderen.
3. De vergadering beslist of met gesloten deuren zal worden beraadslaagd.
4. Over de punten in besloten vergadering behandeld kan daarin ook een besluit genomen worden.

Artikel 95

De leden der Staten stemmen naar eed en geweten, zonder last van of ruggespraak met hen, door wie zij zijn gekozen.

Artikel 96

1. De Staten mogen niet beraadslagen noch besluiten, zo niet meer dan de helft van het aantal leden tegenwoordig is.
2. Alle besluiten worden door volstrekte meerderheid der stemmende leden opgemaakt.
3. Bij staken van stemmen wordt het nemen van een besluit tot een volgende vergadering uitgesteld.
4. In deze, en evenzo in een voltallige vergadering, wordt bij het staken van stemmen het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

Artikel 97

Over alle zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd, doch bij het doen van keuzen of voordrachten van personen bij gesloten en ongetekende briefjes.

Artikel 98

De leden der Staten zijn, ter zake van hetgeen zij in de vergadering gezegd of schriftelijk overgelegd hebben, niet gerechtelijk vervolgbaar, tenzij zij daarmede openbaar maken wat in besloten vergadering of onder geheimhouding is gezegd of overgelegd.

Artikel 99

1. De Gouverneur kan in persoon of door een gemachtigde de beraadslagingen bijwonen en een raadgevende stem uitbrengen.
2. De gemachtigden zijn ter zake van hetgeen zij in de vergadering gezegd of schriftelijk overgelegd hebben, niet gerechtelijk vervolg-

baar, tenzij zij daarmee openbaar maken wat in besloten vergadering of onder geheimhouding is gezegd of overgelegd.

3. Aan de Gouverneur en zijn gemachtigden wordt het woord gegeven, wanneer en zo dikwijls zij dit verlangen, echter niet vóórdat de spreker, die aan het woord is, zijn rede beëindigd heeft.

Artikel 100

1. De Gouverneur heeft het recht de zitting der Staten te schorsen en te sluiten, alsmede de Staten in buitengewone vergadering bijeen te roepen.

2. Hij heeft het recht de Staten te ontbinden en sluit daarbij tevens de zitting der Staten.

3. Het besluit tot ontbinding, waarop het College van Algemeen Bestuur en de Raad van Advies worden gehoord, behelst de uitschrijving van de verkiezing voor nieuwe Staten binnen twee maanden en de bijeenroeping der nieuw gekozen Staten binnen drie maanden.

DERDE AFDELING

Van hun macht

Artikel 101

1. De Staten maken het vertegenwoordigend lichaam van Suriname uit.

2. Zij oefenen gezamenlijk met de Gouverneur de wetgevende macht uit ten aanzien van de onderwerpen als bedoeld in artikel 44.

3. Het in het vorige lid bedoelde gemeen overleg tussen Gouverneur en Staten vindt plaats overeenkomstig het bepaalde in de navolgende artikelen.

Artikel 102

1. Zij onderzoeken de ontwerp-landsverordeningen, die hun door de Gouverneur ter goedkeuring worden aangeboden.

2. Het formulier van aanbidding luidt:

„De Gouverneur van Suriname biedt aan de Staten ter goedkeuring aan een ontwerp-landsverordening”.

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

(Dagtekening en ondertekening van de Gouverneur en van het lid of van de leden van het College van Algemeen Bestuur.)

3. De Gouverneur kan te allen tijde, na de Raad van Advies te hebben gehoord, een termijn bepalen, binnen welke de Staten hem hun besluit moeten mededelen.

Artikel 103

1. Indien de Staten de ontwerp-landsverordening goedkeuren, geven zij hiervan kennis aan de Gouverneur.
2. Het formulier dier kennisgeving luidt:
„De Staten keuren goed de hun door de Gouverneur van Suriname aangeboden ontwerp-landsverordening”.
(Vermelding van de titel der landsverordening.)
(Dagtekening en ondertekening van de voorzitter en de griffier.)

Artikel 104

1. Indien de Gouverneur de landsverordening, door de Staten in ontwerp goedgekeurd, heeft vastgesteld, geeft hij daarvan aan hen kennis.
2. Het formulier dier kennisgeving luidt:
„De Gouverneur van Suriname heeft vastgesteld de landsverordening”.
(Vermelding van de titel der landsverordening.)
(Dagtekening en ondertekening van de Gouverneur en van het lid of van de leden van het College van Algemeen Bestuur.)

Artikel 105

1. Indien de Gouverneur bezwaar heeft de landsverordening, door de Staten in ontwerp goedgekeurd, vast te stellen, geeft hij daarvan aan hen kennis.
2. Het formulier dier kennisgeving luidt:
„De Gouverneur van Suriname heeft bezwaar om vast te stellen de in ontwerp door de Staten goedgekeurde landsverordening”.
(Vermelding van de titel der landsverordening.)
(Dagtekening en ondertekening van de Gouverneur en van het lid of van de leden van het College van Algemeen Bestuur.)

Artikel 106

1. Indien de Staten de ontwerp-landsverordening niet goedkeuren, geven zij hiervan kennis aan de Gouverneur.
2. Het formulier dier kennisgeving luidt:
„De Staten hebben bezwaar tegen de goedkeuring der aan hen door de Gouverneur van Suriname aangeboden ontwerp-landsverordening”.
(Vermelding van de titel der landsverordening.)
(Dagtekening en ondertekening van de voorzitter en de griffier.)

Artikel 107

1. De Staten hebben het recht van wijziging.

2. Indien zij daarvan gebruik gemaakt hebben, luidt het formulier der kennisgeving van hun goedkeuring aldus:

„De Staten keuren goed, zodanig als het ontwerp door hen is gewijzigd, de hun door de Gouverneur van Suriname aangeboden ontwerp-landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

(Dagtekening en ondertekening van de voorzitter en de griffier.)

Artikel 108

1. Indien de Gouverneur zich met de gewijzigde ontwerp-landsverordening verenigt, geeft hij hiervan aan de Staten kennis.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Gouverneur van Suriname heeft vastgesteld, zodanig als het ontwerp door de Staten gewijzigd is, de landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

(Dagtekening en ondertekening van de Gouverneur en van het lid of van de leden van het College van Algemeen Bestuur.)

Artikel 109

1. Indien de Gouverneur zich met de gewijzigde ontwerp-landsverordening niet verenigt, geeft hij hiervan aan de Staten kennis.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Gouverneur van Suriname, zich niet kunnende verenigen met de wijzigingen, door de Staten in het ontwerp aangebracht, heeft niet vastgesteld de landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

(Dagtekening en ondertekening van de Gouverneur en van het lid of van de leden van het College van Algemeen Bestuur.)

Artikel 110

1. Indien de Staten een hun door de Gouverneur aangeboden ontwerp-landsverordening niet goedkeuren of indien de Gouverneur zich niet verenigt met een door de Staten gewijzigde ontwerp-landsverordening, kan hij binnen zes maanden na de dagtekening van de kennisgeving van het besluit der Staten, het ontwerp, hetzij ongewijzigd, hetzij alsnog door hem gewijzigd, opnieuw ter goedkeuring aan de Staten aanbieden.

2. Voor de tweede behandeling gelden dezelfde bepalingen als voor de eerste.

3. Wordt andermaal overeenstemming niet verkregen en geldt het een regeling, waarbij in belangrijke mate Nederland, Nederlandsch-Indië of Curaçao is betrokken, dan kan de regeling geschieden bij algemene maatregel van bestuur.

4. Zodanige bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde regeling kan echter te allen tijde bij landsverordening worden gewijzigd of ingetrokken.

Artikel 111

1. Indien de Staten in gebreke blijven binnen de gestelde termijn mede te delen of zij een ontwerp, waarbij in belangrijke mate Nederland, Nederlandsch-Indië of Curaçao is betrokken, al dan niet goedkeuren, en dringende omstandigheden een onverwijlde voorziening nodig maken, kan regeling geschieden bij algemene maatregel van bestuur.

2. Zodanige bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde regeling kan echter te allen tijde bij landsverordening worden gewijzigd of ingetrokken.

Artikel 112

1. De Staten hebben het recht landsverordeningen aan de Gouverneur voor te stellen.

2. Zij zenden het ontwerp, zodanig als het door hen goedgekeurd is, aan de Gouverneur.

3. Het formulier van toezending luidt:

„De Staten verzoeken de Gouverneur van Suriname vast te stellen de bijgaande, door hen in ontwerp goedgekeurde landsverordening”
(Vermelding van de titel der landsverordening.)

(Dagtekening en ondertekening van de voorzitter en de griffier.)

Artikel 113

1. De Gouverneur geeft van zijn beslissing aan de Staten kennis.

2. De formulieren van kennisgeving luiden:

1e. indien geen bezwaar bestaat tegen de vaststelling:

„De Gouverneur van Suriname heeft, de Raad van Advies gehoord, vastgesteld de hem in goedgekeurd ontwerp door de Staten aangeboden landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

(Dagtekening en ondertekening van de Gouverneur en van het lid of de leden van het College van Algemeen Bestuur.);

2e. indien bezwaar bestaat tegen de vaststelling:

„De Gouverneur van Suriname heeft, de Raad van Advies gehoord, bezwaar om vast te stellen de hem in goedgekeurd ontwerp door de Staten aangeboden landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

(Dagtekening en ondertekening van de Gouverneur en van het lid of van de leden van het College van Algemeen Bestuur.)

Artikel 114

In geval van waarneming van de waardigheid van Gouverneur of van uitoefening van het dagelijks beleid van zaken worden de vorenstaande formuleren, zomede die voor de afkondiging van wetten, algemene maatregelen van bestuur, landsverordeningen en besluiten van de Gouverneur, voor zoveel nodig gewijzigd.

Artikel 115

De Staten zijn bevoegd de belangen van Suriname voor te staan bij de Koning, bij de Staten-Generaal en bij de Gouverneur.

Artikel 116

Zij onderzoeken de verzoekschriften, die met inachtneming van de voorschriften van artikel 9 aan hen gericht worden.

Artikel 117

1. Zij kunnen de Gouverneur uitnodigen om wegens zaken, Suriname betreffende, inlichtingen aan hen te geven.

2. De Gouverneur voldoet aan deze uitnodiging, wanneer hij vermeent, dat het geschieden kan zonder schade voor de hem toevertrouwde belangen en geeft de gevraagde inlichtingen mondeling of schriftelijk, hetzij in persoon of bij gemachtigde.

Artikel 118

De Staten hebben het recht van onderzoek (enquête), te regelen bij landsverordening.

VIERDE AFDELING

Van de begroting

Artikel 119

Ten laste van 's Rijks schatkist komen:

a. alle uitgaven, voortvloeiende uit de bekostiging van de aanspraken, verbonden aan het bekleden van de waardigheid van Gouverneur;

b. de kosten van de zee- en landmacht, tot bescherming van Suriname bestemd.

Artikel 120

Behoudens het naar aanleiding van artikel 127 bepaalde, worden alle uitgaven en de middelen te harer dekking aangegeven op de Surinaamse begroting.

Artikel 121

De Surinaamse begroting wordt jaarlijks door de Gouverneur ontworpen en aan de Staten uiterlijk op de tweede Dinsdag der maand Mei aangeboden.

Artikel 122

Het ontwerp wordt met de nodige toelichting onverwijld door de Gouverneur toegezonden aan de Koning.

Artikel 123

De begroting wordt vastgesteld bij landsverordening.

Artikel 124

1. De begroting treedt in werking met ingang van 1 Januari van het dienstjaar, waarop zij betrekking heeft.

2. Zij wordt geacht met ingang van die dag in werking te zijn getreden, indien zij eerst daarna in het *Gouvernementsblad* is geplaatst. Zolang dit niet geschied is, strekt de begroting van het aan het betreffende dienstjaar voorafgegaan jaar tot grondslag van het beheer.

Artikel 125

Het slot der rekening wordt voor elk dienstjaar afzonderlijk vastgesteld bij landsverordening.

VIJFDE HOOFDSTUK

Van de bestuursindeling en de plaatselijke gemeenschappen.

Artikel 126

De indeling van Suriname in bestuursressorten geschiedt bij landsverordening. Aan het hoofd van één of meer ressorten staat, onder zodanig toezicht en onder zodanige ambtstitel als is of zal worden bepaald, een bestuurder, die in naam en overeenkomstig de bevelen van de Gouverneur het bestuur uitoefent, met inachtneming van de dienaangaande bij landsverordening gegeven voorschriften. Zijn instructie wordt door de Gouverneur vastgesteld.

Artikel 127

1. De instelling van zelfstandig bestuur in ressorten als in artikel 126 bedoeld, of in andere, daartoe bij landsverordening aan te wijzen gemeenschappen, zomede de opheffing van zodanig bestuur, geschieden bij landsverordening. Aan deze ressorten en andere gemeenschappen wordt tevens bij landsverordening de regeling van eigen huishouding opgedragen met inachtneming van de bepalingen van deze wet, terwijl zij mede onderwerpen kan omvatten, waarin volgens de wet bij landsverordening moet worden voorzien.

2. De samenstelling, de inrichting, de taak, de bevoegdheden en de verplichtingen van de besturen dier gemeenschappen worden, evenals al hetgeen nodig is om de ordelijke werking van het ingesteld zelfstandig bestuur te verzekeren, bij landsverordening geregeld.

3. Aan die besturen kan worden opgedragen hun medewerking te verlenen aan de uitvoering van wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 3.

4. Wanneer de regeling en het beheer van de huishouding ener gemeenschap door haar bestuur grovelijk wordt verwaarloosd, kan bij landsverordening worden bepaald, dat, en hoe, in het bestuur der gemeenschap op andere wijze zal worden voorzien.

5. De besturen zijn bevoegd om ter bestrijding van de huishoudelijke uitgaven der gemeenschap eigen belastingen te heffen en leningen aan te gaan, volgens regelen, bij landsverordening gesteld.

6. Aan de besturen kan de bevoegdheid worden verleend om, elk voor zoveel zijn bestuursgebied aangaat, keuren of reglementen uit te vaardigen. In die keuren en reglementen kunnen geen andere straffen bedreigd worden dan met inachtneming van regelen, bij landsverordening gesteld.

7. Tenzij daartoe vrijheid is gegeven, mogen keuren en reglementen geen bepalingen inhouden omtrent punten, waarin voorzien is bij wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 3, onder 1e., 2e. en 3e., zomede onder 4e., voor zoveel betreft de in een gemeenschap toepasselijke regelingen van het bestuur ener andere gemeenschap, welker gebied dat der eerste omvat.

8. De bepalingen van een keur of reglement, in welker onderwerp wordt voorzien bij een wettelijke regeling als in het zevende lid bedoeld, vervallen op het ogenblik, dat zodanige regeling begint te werken.

9. Bij landsverordening worden regelen gesteld aangaande het toezicht, waaraan de keuren en reglementen vóór of na hun afkondiging zijn onderworpen, hun inwerkingtreding en hun verbindbaarheid.

10. De besluiten der besturen, hun keuren en reglementen, kunnen, op grond van strijd met wettelijke regelingen of met het algemeen belang, worden geschorst en vernietigd, op de wijze, bij de landsverordening bepaald.

ZESDE HOOFDSTUK

Van het rechtswezen

EERSTE AFDELING

Algemene voorschriften

Artikel 128

Er wordt in Suriname recht gesproken in naam des Konings.

Artikel 129

Het burgerlijk recht, dat van koophandel en de burgerlijke rechtshandeling, het strafrecht en de strafvordering, ook ten opzichte van

de Surinaamse gewapende macht, de rechtspleging in zake van belastingen, het notarisambt, de industriële, letterkundige en kunst-eigendom, en het stuk der maten en gewichten worden, zoveel mogelijk overeenkomstig de in Nederland bestaande wetten, bij landsverordening geregeld.

Artikel 130

1. Niemand kan van zijn eigendom ontzet worden, dan nadat bij landsverordening verklaard is, dat het algemeen nut de onteigening vordert, en tegen vooraf genoten of vooraf verzekerde schade-loosstelling.

2. Op dit beginsel worden geen uitzonderingen toegelaten dan krachtens algemene regelen, bij landsverordening te stellen, en zonder dat ooit het recht op volledige schadeloosstelling de onteigende kan worden ontnomen.

Artikel 131

Aan de rechterlijke macht behoort bij uitsluiting de kennisneming van alle geschillen van burgerrechtelijke aard.

Artikel 132

Geen vervolging tot straf kan plaats hebben dan voor de rechter, bij landsverordening aangewezen, en op de wijze, bij landsverordening bepaald.

Artikel 133

De burgerlijke dood of de verbeurdverklaring van al de goederen des veroordeelde kan niet als straf of als gevolg van straf worden bedreigd.

Artikel 134

Geschillen over kiesrecht en andere burgerrechten staan ter kennisneming van de rechterlijke macht, wanneer geen andere rechter bij landsverordening aangewezen is.

Artikel 135

1. Alle vonnissen behelzen de gronden, waarop zij zijn gewezen, en in strafzaken de aanwijzing der artikelen van de wettelijke regelingen, waarop de veroordeling rust.

2. Zij worden met open deuren uitgesproken.

3. De terechtzittingen zijn openbaar, behoudens de uitzonderingen, in het belang der openbare orde en zedelijkheid bij landsverordening vast te stellen.

Artikel 136

1. Niemand kan tegen zijn wil worden afgetrokken van zijn wettelijke rechter.

2. Bij landsverordening wordt geregeld de wijze, waarop geschillen over bevoegdheid tussen de rechterlijke en andere machten beslist worden.

Artikel 137

1. Behalve in de gevallen, bij landsverordening voorzien, mag niemand in hechtenis genomen worden dan op rechterlijk bevel, houdende de redenen der inhechtenisneming.

2. Zodanig bevel moet aan degene, tegen wie het gericht is, bij of zo spoedig mogelijk na zijn aanhouding worden betekend.

3. De vorm van het bevel en de tijd, binnen welke alle in hechtenis genomen personen moeten worden gehoord, worden bij landsverordening bepaald.

Artikel 138

In niemands woning mag tegen zijn wil worden binnengetreden dan op last ener macht, tot het geven van zodanige last bij landsverordening bevoegd verklaard, en met inachtneming der vormen, bij landsverordening voorgeschreven.

Artikel 139

Het geheim der aan de post of andere openbare instelling van vervoer toevertrouwde brieven is onschendbaar, behalve op last van de rechter, in de gevallen, bij landsverordening voorzien.

TWEEDE AFDELING

Van de samenstelling der rechterlijke macht

Artikel 140

De rechtspraak van de Hoge Raad der Nederlanden en van het Hoog Militair Gerechtshof in Surinaamse zaken wordt geregeld bij algemene maatregel van bestuur.

Artikel 141

1. Er is, onder de benaming van Hof van Justitie, een opperste gerechtshof voor geheel Suriname.

2. Het houdt toezicht op de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen en de behoorlijke vervolging van alle misdrijven.

3. De voorzitter en de leden van het Hof van Justitie worden door de Koning voor het leven benoemd, behoudens het bepaalde in artikel 145, eerste lid.

4. Hun bezoldiging wordt door de Koning vastgesteld.

Artikel 142

Het openbaar ministerie bij het Hof van Justitie wordt uitgeoefend door of namens de procureur-generaal.

Artikel 143

1. De procureur-generaal is het hoofd van het openbaar ministerie en van de rechterlijke en administratieve politie in geheel Suriname.
2. Hij vertegenwoordigt Suriname en, desgevorderd, Nederland, Nederlandsch-Indië en Curaçao in rechten.

Artikel 144

1. Behalve in het geval van verklaarde staat van oorlog of beleg, wordt geen doodvonnis ten uitvoer gelegd dan op last of met voorkennis van de procureur-generaal en na verkregen machtiging van de Gouverneur.
2. De Gouverneur verleent die machtiging niet dan na de hoogste militaire of burgerlijke rechter in Suriname te hebben gehoord.

Artikel 145

1. De voorzitter en de leden van het Hof van Justitie worden door de Koning ontslagen:
 - a. wanneer zij de leeftijd van zestig jaren hebben bereikt;
 - b. bij gebleken ongeschiktheid wegens aanhoudende ziels- of lichaamsziekte of wegens ouderdomsgebreken;
 - c. wanneer zij onder curatele zijn gesteld;
 - d. bij gebleken wangedrag of onzedelijkheid of bij gebleken grove achteloosheid in de waarneming van hun ambt.
2. In de gevallen bedoeld in het eerste lid onder a, b en c wordt het ontslag eervol verleend.
3. In het geval bedoeld in het eerste lid onder b wordt voor aanspraak op pensioen geen nader bewijs van de oorzaak der ongeschiktheid gevorderd.

Artikel 146

1. Wanneer de Gouverneur oordeelt, dat een der redenen van ontslag als in het eerste lid onder b of d van het vorig artikel genoemd, aanwezig is, draagt hij, na de Raad van Advies te hebben gehoord en met toezending van al de stukken op de zaak betrekkelijk, het ontslag van de betrokken ambtenaar aan de Koning voor.
2. Hij stelt de betrokken ambtenaar, door mededeling zijner voordracht, in de gelegenheid om zijn verweerschrift bij de stukken te voegen.
3. Hij is bevoegd de betrokken ambtenaar, in afwachting van 's Konings beslissing, te schorsen en in de waarneming van het ambt tijdelijk te voorzien.
4. De betrokken ambtenaar geniet gedurende de schorsing zijn volle bezoldiging.

5. Hij kan, op verzoek, in de gelegenheid om zich in Nederland te gaan verantwoorden gesteld worden door toekenning van verlof-traktement en vrije overtocht.

6. De Koning beslist over het ontslag.

Artikel 147

1. De voorzitter en de leden van het Hof van Justitie kunnen door de Hoge Raad der Nederlanden, in raadkamer, bij een met redenen omkleed arrest, uit hun ambt worden ontzet:

1°. wanneer zij wegens misdrijf zijn veroordeeld;

2°. wanneer zij in staat van faillissement zijn verklaard, surséance van betaling hebben verkregen of wegens schulden zijn gegijzeld.

2. De procureur-generaal zendt de stukken, op de zaak betrekkelijk, ter vervolging aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden.

3. Hij geeft hiervan aan de betrokken ambtenaar onmiddellijk kennis en stelt deze in staat een verweerschrift bij de Hoge Raad in te dienen.

4. In het vonnis, waarbij een rechterlijk ambtenaar, niet vallende in de bovenstaande bepalingen, wegens misdrijf veroordeeld wordt, wordt tevens zijn afzetting uitgesproken.

Artikel 148

Elk lid der rechterlijke macht, tegen wie, hetzij rechtsingang, hetzij machtiging tot opneming in een huis van bewaring of geneeskundig gesticht voor krankzinnigen, is verleend, of op wie lijfswang is ten uitvoer gelegd, wordt daardoor in zijn bediening geschorst. Schorsing in de bediening brengt geen schorsing mede in het genot der bezoldiging.

Artikel 149

De verdere bepalingen nopens de inrichting en de samenstelling der rechterlijke macht in Suriname worden vastgesteld bij landsverordening.

Artikel 150

1. De rechterlijke macht wordt in Suriname alleen uitgeoefend door de rechters, welke bij landsverordening zijn aangewezen.

2. Tussenkost van de Gouverneur in rechtszaken is verboden.

Artikel 151

1. Vonnissen door de rechter in Nederland, Nederlandsch-Indië of Curaçao gegeven, en bevelen door hem uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten aldaar verleend, kunnen in Suriname ten uitvoer worden gelegd.

2. Vonnissen en bevelen, door de rechter in Suriname gewezen of uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten aldaar verleden, kunnen in Nederland, Nederlandsch-Indië of Curaçao worden ten uitvoer gelegd.

ZEVENDE HOOFDSTUK

Van de godsdienst

Artikel 152

Ieder belijdt zijn godsdienstige meningen met volkomen vrijheid, behoudens de bescherming der maatschappij en van haar leden tegen de overtreding der strafwet.

Artikel 153

In Suriname wordt gelijke bescherming verleend aan alle kerkgenootschappen en godsdienstige gemeenschappen.

Artikel 154

De Gouverneur waakt dat alle kerkgenootschappen en godsdienstige gemeenschappen zich houden binnen de palen van de gehoorzaamheid aan de wettelijke regelingen en de gestelde machten in Suriname.

Artikel 155

De belijders der onderscheidene godsdienstige meningen genieten allen dezelfde burgerlijke en burgerrechten en hebben gelijke aanspraak op het bekleden van waardigheden, ambten en bedieningen.

Artikel 156

De openbare eredienst en godsdienstoefening is aan geen andere beperkingen onderworpen dan die, welke in het belang der openbare orde, rust en zedelijkheid bij landsverordening worden bevolen.

ACHTSTE HOOFDSTUK

Van de financiën

Artikel 157

Het muntstelsel wordt bij de wet geregeld.

Artikel 158

Belastingen worden in Suriname geheven uit kracht en volgens de voorschriften van een landsverordening of van een keur of reglement als bedoeld in artikel 3, onder 4°.

Artikel 159

Geen privilegie in het stuk van belasting mag worden verleend.

Artikel 160

1. Belastingen mogen niet strekken om de vrije handel met Nederland, Nederlandsch-Indië of Curaçao te belemmeren of om de handel, de nijverheid of de landbouw van Suriname te bevoorrechten boven de handel, de nijverheid of de landbouw van Nederland, Nederlandsch-Indië of Curaçao.

2. De baken-, loods-, haven- en andere soortgelijke scheepsongelden en de bepalingen omtrent de grote scheepvaart zijn dezelfde voor alle vlaggen.

Artikel 161

1. Geldleningen ten name en ten laste van Suriname kunnen niet worden aangegaan dan krachtens landsverordening.

2. Indien plaatsing van een geldlening als bedoeld in het eerste lid buiten Suriname wordt gezocht behoeft de landsverordening om te kunnen werken goedkeuring bij wet.

Artikel 162

De regeling van de uitgifte in eigendom of pacht en van het beheer der domaniale gronden, zomede die van de uitoefening van andere domaniale rechten, geschieden bij landsverordening.

Artikel 163

De landsverordening regelt de wijze van beheer en verantwoording van de geldmiddelen van Suriname.

NEGENDE HOOFDSTUK

Van de defensie

Artikel 164

1. Alle in Suriname woonachtige Nederlandse onderdanen zijn verplicht, indien zij daartoe in staat zijn, mede te werken tot de verdediging van Suriname tegen aanranding van buiten en tot bewaring der inwendige rust en veiligheid. Ook aan ingezetenen, niet-Nederlandse onderdanen, kan die plicht opgelegd worden.

2. Bij landsverordening kan de verplichte krijgsdienst worden geregeld. De landsverordening regelt tevens de verplichtingen die aan hen, die niet tot de gewapende macht behoren, ten aanzien van de verdediging van Suriname opgelegd kunnen worden.

3. Ingeval de verplichte krijgsdienst wordt geregeld, worden eveneens bij landsverordening de voorwaarden genoemd, waarop wegens ernstige gewetensbezwaren vrijstelling van de krijgsdienst wordt verleend.

4. Bij landsverordening kunnen regelen gesteld worden nopens de erkenning van weerbaarheidskorpsen van vrijwilligers en de gevolgen daarvan, alsmede de voorwaarden voor hen, die een vrijwillig dienstverband bij de gewapende macht wenschen aan te gaan.

Artikel 165

Wanneer in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden de dienstplichtigen die niet in werkelijke dienst zijn, door de Gouverneur geheel of gedeeltelijk buitengewoon onder de wapenen worden geroepen, wordt onverwijld een ontwerp-landsverordening bij de Staten ingediend, om het onder de wapenen blijven van dienstplichtigen zoveel nodig te bepalen.

Artikel 166

1. Ter handhaving van de uit- of inwendige veiligheid kan door de Gouverneur elk gedeelte van het grondgebied van Suriname in staat van oorlog of in staat van beleg verklaard worden. De landsverordening bepaalt de wijze waarop en de gevallen waarin zulks geschieden kan en regelt de gevolgen. Deze landsverordening heeft om te kunnen werken goedkeuring bij algemene maatregel van bestuur.

2. Bij de in het vorig lid bedoelde regeling kan worden bepaald, dat de bevoegdheden van het burgerlijk gezag ten opzichte van de openbare orde en de politie geheel of ten dele op het militair gezag overgaan, en dat de burgerlijke overheden aan de militaire ondergeschikt worden. Daarbij kan wijders afgeweken worden van de artikelen 8, 10, 138 en 139 van deze wet. Voor het geval van oorlog kan ook van artikel 136, eerste lid, worden afgeweken.

TIENDE HOOFDSTUK

Van het onderwijs, de openbare gezondheid en het armbestuur

Artikel 167

De verspreiding van verlichting en beschaving en de aanmoediging van kunsten en wetenschappen wordt door de Gouverneur aanhoudend behartigd.

Artikel 168

Het geven van onderwijs staat vrij aan een iegelijk, die voldoende bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid levert.

Artikel 169

1. Zoveel de middelen gedogen, zorgt de Gouverneur, dat het lager onderwijs de verkrijging der allereerste kundigheden onder het bereik brengt ook der overmogen.

2. Hij doet dit door bekostiging op de voet van gelijkheid van het bijzonder en het openbaar onderwijs.

Artikel 170

De regeling van het onderwijs op deze grondslagen geschiedt bij landsverordening.

Artikel 171

Het toezicht van overheidswege uit te oefenen over de toestand der openbare gezondheid en al wat betreft de uitoefening der genees-, heel-, verlos- en artsenijsmengkunst wordt bij landsverordening geregeld.

Artikel 172

1. Het toezicht over het armwezen en de nodige voorzieningen daaromtrent worden bij landsverordening geregeld.
2. Daarbij wordt in acht genomen het beginsel, dat de bijzondere en kerkelijke liefdadigheid vrijgelaten en zoveel mogelijk bevorderd wordt.

ELFDE HOOFDSTUK

Van de volksvlijt

Artikel 173

1. De Gouverneur moedigt alle takken van volksvlijt aan.
2. Bij landsverordening kunnen kamers van koophandel en fabrieken en commissiën van landbouw opgericht en haar werkring geregeld worden.

Artikel 174

1. Geen instelling kan in Suriname als circulatiebank werkzaam zijn en geen bankbiljetten mogen in Suriname worden uitgegeven of in omloop gebracht anders dan krachtens een wet, op de voet en de voorwaarden bij zodanige wet te stellen.
2. Onder circulatiebank wordt verstaan elke instelling die hetzij uitsluitend, hetzij als een deel harer operatiën, bankbiljetten uitgeeft of in omloop brengt.

Artikel 175

Tot de oprichting van circulatiebanken, credietverenigingen en verzekeringsmaatschappijen kan bij landsverordening vergunning worden verleend.

Artikel 176

1. De Gouverneur legt zich met al de hem ten dienste staande krachten op de verbetering der middelen van gemeenschap toe.
2. Het toezicht, van overheidswege op de middelen van gemeenschap te land en te water te houden, wordt bij landsverordening geregeld.

Artikel 177

De Gouverneur kan volgens regels, bij landsverordening te stellen, vergunning verlenen voor mijnbouwondernemingen en voor de aanleg van werken en de oprichting van ondernemingen van openbaar nut.

Slotbepaling

Artikel 178

Deze wet kan worden aangehaald als „Surinaamse Staatsregeling”.

Overgangsbepalingen

1. Zo spoedig mogelijk na het inwerkingtreden van deze wet worden nieuwe verkiezingen gehouden in kieskringen, ingesteld bij landsverordening met inachtneming van het bepaalde in het nieuwe artikel 78 der Surinaamse Staatsregeling en zulks op de voet van een bij landsverordening met inachtneming van het nieuwe artikel 79 dier Staatsregeling vastgesteld kiesreglement, onverminderd sub 4 van de Overgangsbepalingen der „Surinaamse Staatsregeling”.
2. In afwijking van het bepaalde in de nieuw geredigeerde artikelen 110 en 111 der Surinaamse Staatsregeling gelden voor de behandeling van de ontwerpen dezer landsverordeningen de bepalingen der volgende twee leden.
3. Indien de Staten een hun door de Gouverneur binnen drie maanden na het in werking treden van deze wet aangeboden ontwerp-landsverordening niet binnen drie maanden goedkeuren, of indien de Gouverneur zich niet verenigt met de door de Staten gewijzigde ontwerp-landsverordening, geschiedt de regeling voor de eerste maal bij algemene maatregel van bestuur.
4. Zodanige algemene maatregel van bestuur kan echter te allen tijde bij landsverordening worden gewijzigd of ingetrokken.
5. Zodra de uitslag der nieuwe verkiezingen is vastgesteld, worden op een nader door Ons te bepalen tijdstip, doch in ieder geval binnen een jaar na het inwerkingtreden van deze wet, de thans zitting hebbende Staten vervangen door Staten, samengesteld volgens de nieuwe voorschriften. Tot zolang blijven de oude bepalingen ten aanzien van de benoeming van leden en van de benoemde leden van kracht.
6. De bepalingen van de gewijzigde Vierde Afdeling van het Vierde Hoofdstuk van de Surinaamse Staatsregeling worden voor de eerste maal toegepast op de begroting en het slot van rekening betreffende het dienstjaar 1949.
7. Ten aanzien van de begrotingen en de sloten van rekeningen betreffende vroegere dienstjaren blijven de tijdens tot standkoming van deze wet geldende bepalingen van toepassing.

8. Alle op het tijdstip van inwerkingtreding dezer wet verbindende wettelijke regelingen blijven van kracht totdat zij door andere overeenkomstig de voorschriften dezer wet zijn vervangen.

Behoort bij Koninklijk Besluit van 25 Mei 1948 (*Staatsblad* No. I 203).

Mij bekend,

De Minister van Overzeese Gebiedsdelen,
J. A. JONKMAN.